

Representantforslag 7 S

(2012–2013)

fra stortingsrepresentantene Robert Eriksson, Per Sandberg, Laila Marie Reiertsen og Vigdis Giltun

Dokument 8:7 S (2012–2013)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Robert Eriksson, Per Sandberg, Laila Marie Reiertsen og Vigdis Giltun om at offentlige etater kan utveksle informasjon seg imellom for å avdekke kriminalitet

Til Stortinget

Bakgrunn

Oslopolitiet etterlyser for tiden hele 3 246 mennesker i forbindelse med kriminalsaker. Drap, drapsforsøk, voldtekt, bortføring og ran er blant forbrytelsene. Ser man landets politidistrikt under ett, er det for tiden totalt om lag 7 000 personer som er etterlyst av politiet, og da av de samme grunner som nevnt ovenfor. Ifølge stasjonssjef ved Grønland politistasjon endrer disse tallene seg hver dag.

De ettersøkte utgjør en variert gruppe, men har det til felles at politiet vil ha tak i dem i forbindelse med kriminalsaker eller mulige kriminalsaker. Ifølge Oslopolitiet gjelder dette alt fra folk som er savnet, forkyninger av stevninger og vitner som ikke vil møte, til drap og drapsforsøk. I tillegg er antallet personer som til enhver tid er ettersøkt av Oslo-politiet, stadig stigende. Hvor personene er, vet ikke politiet. Selv om mange av dem befinner seg i Oslo, er det ikke nødvendigvis lett for politiet å finne dem. Mange oppgir adresser som de ikke bruker som reell bostedsadresse. Ifølge oppslag i Dagbladet 30. september 2012 mener politiet at noen spekulerer i at det skal ta lang tid før de blir pågrepet, fordi det kan medføre strafferabatt i norsk rett at det tar lang tid fra en kriminell handling til saken kommer til doms.

Politiet har i dag ikke tilgang til registrene til Nav og Skatt Øst. En som er ettersøkt av politiet, kan få

Nav-midler uten at politiet får greie på det. I praksis kan dette medføre at staten ettersøker med den ene hånden og gir velferdsytelser til samme person med den andre. De store juridiske hindrene for informasjonsutveksling mellom de offentlige etatene er et spørsmål som for tiden også diskuteres på regjeringnivå. 22. juli-kommisjonen trakk også fram dette i sin rapport.

Justis- og beredskapsminister Grete Faremo uttalte følgende til Aftenposten 26. september 2012:

«Jeg stiller spørsmål om det er riktig å ha disse sterke hindrene for utveksling av informasjon. Når offentlige etater har opplysninger for å avhjelpe et formål, er spørsmålet mitt om ikke den type informasjon, for eksempel fra Nav-systemet, bør kunne gjøres tilgjengelig for PST dersom de spør.»

Forslagsstillerne er enige med statsråden i disse uttalelsene, og mener det blir feil at folk som er kriminelle, og som unndrar seg politiet, skal få strafferabatt fordi det er lenge siden ugjerningen skjedde, samt at offentlige etater ikke kan utveksle informasjon der formålet helt åpenbart er å bekjempe kriminalitet.

Forslagsstillerne viser til at Dagbladet sommeren 2012 omtalte en sak om en etterlyst ransmann (22). Han hadde sittet i varetekt i Finnmark etter beslag av 1,4 kilo amfetamin og blitt dømt for drosjeran i Oslo tingrett. Så dro han til Kosovo, med flere uoppgjorte rans- og narkosaker bak seg i Norge. Han ble så etterlyst av politiet i flere omganger. Han kom ubemerket tilbake til Norge i 2011 og begynte å jobbe i et lite snekkerfirma. Først åtte måneder senere fant politiet ut at han var i Norge. Da ble det klart at den etterlyste ransmannen i mellomtiden hadde jobbet som bygningsarbeider i regjeringskvartalet, et arbeid som i utgangspunktet krever sikkerhetsklarering.

Forslagsstillerne mener denne hendelsen er et godt eksempel, som illustrerer deler av problemene i dette forslaget på en god måte.

Forslagsstillerne viser videre til at EØS-borgere som fremviser et skriftlig jobbtilbud, får et registreringsbevis uten sluttdato av Utlendingsdirektoratet (UDI) etter saksbehandling hos politiet. Det er ingen obligatorisk tilbakerapportering til UDI dersom arbeidsforholdet avsluttes.

Dermed kan disse personene bli stående med status som arbeidstakere, og følgelig gyldig oppholdsrett og arbeidstillatelse. Dette innebærer full tilgang til Navs tjenester. Det siste halvåret har norske Nav-kontorer stått overfor følgende dilemma: Nav har ikke mulighet til å stanse støtten til EØS-borgere som de vet bryter kravene til støtte. En ny forskrift gjør at en EØS-borger med jobbkontrakt av minst 14 dagers varighet får et registreringsbevis uten utløpsdato. Når personen i tillegg har fast bopel i Norge, gir dette ham full rett på tjenester som sosialhjelp og kommunalbolig. Det finnes ingen mekanismer for å fange opp at arbeidsforholdet er avsluttet, noe som vil si at beviset er gyldig også etter endt arbeidsforhold. I praksis kan dermed arbeidsinnvandrere som har jobbet i 14 dager kunne heve sosialhjelp, selv om de ansatte i Nav får vite at klienten ikke lenger er i arbeid og dermed ikke har lovlig opphold og rett på støtte. Ifølge regelverket er Nav nemlig forhindret fra å overprøve oppholdstillatelse utstedt av UDI. På samme tid gjør taushetsplikten at Nav heller ikke

kan varsle UDI om klienter som ikke lenger oppfyller kravet til opphold.

Forslagsstillerne vil understreke at forslaget ikke er ment å forringe personvernet. Derfor er det av betydning at forslaget bærer med seg et krav om klar mistanke om brudd på offentlige regler, eller mistanke om at straffbare forhold er begått. Hensynet til den enkeltes personvern må vike på det tidspunkt man bryter reglene som alle i samfunnet må forholde seg til.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige lovendringsforslag slik at offentlige etater seg imellom kan utveksle informasjon der det foreligger mistanke om straffbart brudd på regelverk.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om nødvendige lovendringer for å sikre at politiet raskt får tilgang til informasjon fra aktuelle offentlige registre når politiet har skjellig grunn til mistanke om at en straffbar handling er begått.
3. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om nødvendige lovendringer for å sikre PST tilgang til informasjon fra aktuelle offentlige registre når PST registrerer sak om en konkret person.

5. oktober 2012